

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠ' ΤΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΑΔΕΡΦΕ ΔΩΡΟΘΕΕ!

(Αληθινή ιστορία)

‘Ο φίλος μου άρχισε να μου διηγείται :
 — ‘Ημουν τότε— δέν εινε και πολüs καιρός— ξφεδρος άξιωματικός και φρουράρχος, σε μιá πόλι της Μακεδονίας, στην περιφέρεια της όποιας όργιάζε ο Βουλγoρισμός.

Είδι ότι είχαμε ανάγκη, μιás προσπαθείας ‘Εθνικής. ‘Ακουσα ότι θά βγη περιοδεία ο Δεσπότης, στα χωριά και ελπια μέσα μου.

— Δέν βγαίνουμε μαζί, για να φωτίσουμε και να τονώσουμε εθνικώς τον κόσμο! Τι καλλίτερο από τη παρουσία της πίστωσης και της ιδέας της πατριδος, που συμβολίζει ο άρχιεπίσκοπος μαζί με τον στρατιωτήν!

Πήγα λοιπόν του φίλησα το χέρι, του είπα την ιδέα μου και βγήκαμε μαζί σε μιá βδομάδα.

‘Ο Δεσπότης ειχε μαζί του και ένα μεθυσσο παπα, που έρχόταν από πίσω μας, καθάλλα σ’ ένα μουλάρι, επάνω στο όποιο,

είχαν έπιστρώσει δύο πλατειά, βαθειά διασάκκια!

— ‘Ο φτωχός, έσκέφθηκα, δέν θά έχη κίλημα να στρώση για να μόν τον κοβη το σαμάρι, και έβαλε τα διασάκκια του !...

Στο δρόμο μιλούσα με τον Δεσπότη, για τον τρόπο με τον όποιο πρέπει να φερόμεθα στον πληθυσμό, για την άξιοπρεπή παράσταση του Κράτους διά των άρχων του, για το είδος της διοικήσεως, που θέλει η Μακεδονία, και ημουνά γλος χαρά και εθνική ικανοποίησι, όταν ακούω, ένα βραχνό, ραγοῦδι από πίσω :

*Κεφαλλονίτικος παπäs,
 που ψάλλει μ’ άρμονία,
 τα δώδεκα βαγγέλια,
 τα βγάζει... δεκατρία.*

‘Ως να γυρίσω έκπληκτος να ιδώ ποιός τραγουδάει έτσι, ακούω μιá φωνή και βλέπω ένα χέρι και ένα «καρφαλάκι» ούζο.

— ‘Ελα, Δεσποτά μου, τράβα λίγο για την ζέστη!

‘Ηταν ο παπäs που μάς συνόδευε ζουτσουπίνοντας και τραγουδώντας.

*Κεφαλλονίτικος παπäs,
 που ψάλλει μ’ άρμονία...*

Κάτι θέλησα να είπω στο δρόμο του Δεσπότη, για τη διαγωγή εκείνη του παπα, αλλά αυτός μ’ έκοιτάζει :

— Εινε μεθυσμένος, μου είπε. Το κρασί παρηγορεί. Κ’ έμένα αυτό με παρηγόρησε μιá φορά σάν ημουνά μαθητής στη Χάλκη. ‘Εχει καθώς ξέρεις, διδασκόμιστα και ρητορική. ‘Ημουνά λοιπόν κ’ εγώ υποχρεωμένος, να βγάλω τον πρώτο μου τον λίγο. Και κατά σύμπτωσης εκείνες τις ήμέρες, πέθανε ένας συμμαθητής μας, ο Δωρόθεος, ο όποιος στον κόσμο όνομαζέτο Δημήτριος. ‘Ανεθύσσο λοιπόν σ’ έμένα, να του πω τον επικηδέιο. ‘Αντεγρηγόρα, από κάποια έφημερίδα της Κωνσταντινουπόλεως — την «Πρόοδος» — ένα λόγο και ξενύχτισα να τον άποστηθίσω. ‘Η κηδεία θά γινότανε τ’ άπόγευμα. ‘Εμεινα όλη την ήμέρα, κλεισμένος, να λέω και να απαγγέλλω.

— ‘Αγαπητέ Δωρόθεε !... ‘Απέστης στους ούρανοῦς, οι όποιοι ήνοιαν τάς κνανάς πύλας της μακαριότητος, ίνα σε δεχθώσιν !... Μάλιστα, αγαπητέ Δωρόθεε !...

Και σ’ ότο καθ’ έξής. ‘Ο Δεσπότης σταμάτησε λίγο τη διήγησί του. Τώρα άρχισαμε ν’ ανεβαίνουμε τα δύσβατα, ανηφορικά βουνά. Τα δ’ αλογά μας φυσούσαν κουρασμένα.

Τη στάσι μας άπέναντι των χωρικῶν.

*Τά δώδεκα εαγγέλια
 τά κάνει δεκατρία...
 — Λοιπόν... Ξανάρχισε*

ο Δεσπότης, σάν φέραν τον νεκρό στην έκκλησία και διαβαστήκαν η ευχές, άνέβηκα και εγώ στο πρώτο σκαλι του άμβωνα, για να έκφωνήσω τον επικηδέιο. ‘Εμπρός μου άρχος και άκίνητος, ο φτωχός Δωρόθεος, μέσα στα μαύρα ράσα

του τυλιγμένος, νέος άκόμα, με χρυσούς ισούλους στα μάγουλα, πήγαινε στον ‘Αλλο Κόσμο άστόλιστος και άκλαυτος. Ούτε ένα λουλούδι δέν ύπήρχε στο φέρετρό του, γιατί δέν έπιτρέπονται σε μάς αυτά. Τα μόνα άνθη που θά του καταθέταμε, θά ήσαν τα ρητορικά... άνθη, τα δικά μου...
 ‘Αφού τον κύτταξα λίγο και ξερόβηξα, έστρεψα έπειτα το βλέμμα μου γύρω — γύρω στην έκκλησία να ιδώ, τί κανανε οι άλλοι.

Πλήθος μάτια με κυττάζανε, τόσες σεβαστές μορφές καθηγητών, τόσα πρόσωπα συμμαθητών, τόσες φυσιογνωμιές αστήγρες γερόντων, τόσες ερωτικές μορφίτσες μαθητών. Κι’ όλα έκεινα τα μάτια τα συγκεντρωμένα άπάνω μου άρχισαν να με στενοχορούνε, να με ταράζουνε, να άνακατεύουν το μυαλό μου !...

‘Εκλεισα τότε τα μάτια μου για να μη βλέπω, έπληρα φόρα, ξεροκατάπια κ’ άνα δυο φορές κ’ έβαλα μιá φωνή μεγάλη που ξάφτισε κι’ έμε τον ίδιο.

— ‘Αγαπητέ Δωρόθεε !...
 ‘Ανοιξα συγχρόνως τα μάτια μου και είδα τον Δωρόθεο να μένη έακλωμένος πάντοτε με σταυρωμένα τα άδύνατα χέρια του και άκίνητο το όχρο και παραπονεμένο πρόσωπό του. ‘Αλλά γύρω γύρω από τον Δωρόθεο η ίδια θάλασσα άπλώνονταν, μιá θάλασσα από πρόσωπα που με κυττάζαν, με ξζάλιζαν. Μάτια σωρός, που μπαίναν σάν τρυπάνια μέσα στο κεφάλι μου, στη σκέψι, στο μυαλό μου και μου έκοβαν το νόημα και μου συγχίζανε τις φράσεις.

Τά έχασα ! Τά πόδια μου άρχισαν να τρέμουν. Μου έφυγεν όλη η συνέχεια του επικηδέιου λόγου και για να σωθώ, έβγαλα πάλιν τη φωνάρα.

— ‘Αγαπητέ Δωρόθεε !...

Μά ούτε λέξεις, δέν μου έρχόταν παρακάτω. Τα είχα χάσει έντελώς... Σάν από σανίδα σωτηρίας πιάσθηκα τώρα από την επιφώνησι.

— ‘Αγαπητέ Δωρόθεε !...
 ‘Ενας ψιθυρος ακούστηκε στην έκκλησία. Πίσω εισθάνθηκα κάποιον να με τραβάη από το ράσο, για να έξεκολουθήσω. ‘Εγώ τον έσπρωχνα με τον άγκώνα μου, αλλά εκείνος έξεακολουθούσε να με τραβήη.

— ‘Αγαπητέ Δωρόθεε !...
 Μά ήταν άδύνατον να προχωρήσω. ‘Ενόμιζα ότι βούλιαζε το έδαφος και εγώ έπήγαινα στα βάθη ! ‘Από πάνω μ’ έπλάκωναν και με σκάζαν όλες εκείνες η μορφές, τα προσηλωμένα σ’ έμένα μάτια, τα μαύρα καλλημασχία, τα ράσα, η γεννειαδες. Μόνος άκίνητος και άτάραχος, σάν να έξεακολουθούσε να μένη έτσι με κακία για να με έκθεση βρισκόταν ο άποθανόν Δωρόθεος !...

— ‘Αγαπητέ Δωρόθεε !...
 Το τρέβηγμα έξεακολουθούσε νά με περιόξη από πίσω. ‘Εγώ τον κλωτσιόσα με το πόδι μου, να μ’ αφήση ήσυχο, μά εκείνος μ’ έτραβούσε, μ’ έκουνούσε, μ’ έσκαζε. Τώρα άρχισα να νομίζω ότι αυτό μου φταιει. ‘Εβριζα μέσα μου και μου έρχότανε να τον πιάσω να τον πνίξω εκείνον όπου με τραβούσε...

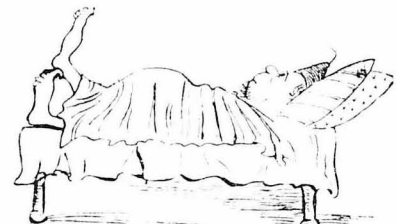
— ‘Αγαπητέ Δωρόθεε !...
 ‘Επί τέλους αισθάνθηκα ένα μεγαλειότερο τρέβηγμα και έξεσπασα χωρίς να το θέλω :

— ‘Αι στο διάολο, το λοιπόν !... ‘Αγαπητέ Δωρόθεε !...

‘Η πρώτη φράσις άπετείετο σ’ εκείνον όπου με τραβούσε και η δευτέρα στον νεκρόν «άδελφόν έν σχήματι», αλλά ποιός να το καταλάβη τότε, και σε ποιόν να δώσης έξηγήσεις ;

‘Εκείνη την ήμέρα εθάρτηκα και εγώ και η ρητορική μου, μαζί με τον Δωρόθεο και παρ’ όλιγο να χάσω και το ράσο...
 ‘Η ταραχή μου και η μετανοιά μου, μ’ έσωσε.

— Και ποιός σε τραβούσε από το ράσο ;
 — ‘Ο άδελφός ! Πολύκαρπος ! Με είδε που τά έχασα και με τραβούσε νά με συνεφέρη και να μου δώση θάρρος. ‘Ηταν τόση όμως η λύπη μου για

‘Ολην την νύχτα δέν κοιμήθηκα.

— Λίγο για τη ζέστη.

...δτι έπαθα πού μόνο με τό κρασί παρηγορήθηκα. Γι' αυτό συγχωρω και τον κρασόπαπα πουήχεται πίσω μας.

Προχωρήσαμε προς τα έβανά. 'Ο δρόμος όσο πήγαινε κι έστένευε και γενότανε τόσο κιαρός, πού άρχισαμε να άνησυγούμε. — Και είσθε ευχαριστημένους τώρα, από τό επάγγελμά σας, ήρώτητα τον πανιερωτάτου, γιατί τον είδα να πέφτη ξαφνικά σε μιá μελαγχολία.

'Επειδή ό δρόμος ήτανε στενός, και άναγκαζόμεθα να πηγαίνουμε ό ένας πίσω από τον άλλον, άναγκάστηκε να φωνάξη.

— Πώς είπατε :

— 'Αν είσθε ευχαριστημένος σήμερα, από την ιερατική σας θέσι ; Τόν ρωτούσα από άπόκριως εργασίας και άποτελεσμάτων. 'Εκείνος όμως δεν κατάλαβε.

— Δόξα σοι ό Θεός ! Τά δαχτυλίδια μου μόνο, να πουλήσω, έώ θανιμάτα πέντε-έξι χρόνια.

— Κι' έγώ τά παπούτσια μου, να βράσω, θά φάω μιέ βδομάδα ! Συνεπλήρωσε, πεταχθείς, από πίσω ό Παπάς!

'Εθεώρησα καλό να μην πω τίποτα. 'Αλλαστε ό δρόμος γινόταν τόσο άσχημος, πού έπρεπε να προσέχω τ' άλόγό μου.

'Όταν άπάνω σε μιá κοινοτιπιά, είδαμε μερικους Σαραζινοσάνεους. Πληρώαζε του 'Αι—Γιωργιού κ' ανέβαιναν άπάνω στα ξεκαλοζαίρια.

'Αμα τους είδα ή καρδιά μου σπάθησε.

— Θά μάς βοηθήσουν οζέφθηκα και θά μάς οδηγήσουνε να βγούμε από τό δύσκολο τούτο μέρος. Σίγουρα μάς τής έστείλει ό Θεός, γιατί ή έπιβολή του θάσου, έδώ, θά εινε πολύ μεγάλη !..

'Από τίς σκέψεις αυτές με έκοψε ή φωνή του άρχιεπισκόπου, ό όποιος τους ρωτούσε :

— Πώς είν' ό δρόμος παραπάνω ; Θά περάσουμε, εύλογημενε μου, τί λές ;

Κι' ό πεύ γέρος από τους Σαραζινοσάνεους, χωρίς να κινηθή από τη θέσι του, άπάντησε :

— Τρακόσιμ τραγιά πέραςε ό Κοινομητός άπ' αυτόν τον δρόμο προχθές, κ' έσεις δεν θά περάστε !..

Είχε νυχτώσει πλέον. Χτυπή με τά ζώα και φτάσαμε εγκαίρως στο μέρος π' ή πηγαίναμε. 'Εξαφνα, καθώς ξεβαλίζεναμ, ό Λεοπότης κύταξε πίσω του κι' έβαλε τις η νές. Τό άλλο του πού πατά ήταν χωρίς ναβαλίσω !.. Είχε πέσει στο δρόμο άπ' τό μεθύσι !.. 'Ολοκληρω τό χωρίς έξεοτροπτεύσε να τον βοηθ. Και τον βοηζαν ν' άποτελειώνη τό σώο του μέσα σε μιá σούδα, ήσυχος—ήτυχος, σιγοτραγουδώντας :

*Κεφαλλοντικός παπάς
πού ψάλλει μ' άρμονία...*

Σταμ. Σταμ.

ΜΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΦΡΙΑΣΜΕΝΗ ΜΕ ΚΡΑΣΙ

'Όποιος έπηρε εις την 'Υδρα και έχει πάει πέρα από τη Ζάστανη, κοντά στο Μώλο, θά ειδη την εκκλησία του ιερομάρτυρος Κυπριανού, την οποίαν οι 'Υδραίοι ονομάζουν εις την γλώσσα τους :

— <Κλησίζα με βέρ> πού σημαίνει <εκκλησίατα με κρασί>.

'Ο ναύτοκος αυτός έχει μιá ιστορία.

Μιά φορά, έναν 'Υδραίο πλοίαρχο,τόν έπισαε μιá τριζήνιμ, έξω από την 'Υδρα, πού κινδύνε να πνιγη. Τό πλοίο του, τό είχε φορτωμένο με κρασί. 'Αφού άγωνίστηκε με τη θάλασσα και ειδη ότι δεν ύπάρχει πλέον, καμιά έλπίδα σωτηρίας, έστράφη στο Θεό.

Γονάτιος λοιπόν, και παρεκάλεσε τον 'Αγιο της ημέρας, να μεσιτεύση στον Πανάγαθο για να τον σώση και αυτός έτωξε, να φριζαίε στο μέρος πού θα βγη, μιá εκκλησία στ' όνομά του, χτίζοντάς την, με κρασί αντί για νερό.

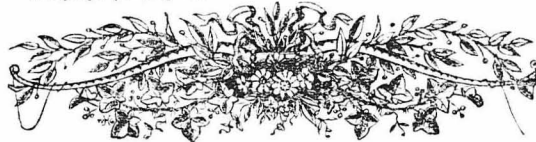
'Ο 'Αγιος της ημέρας ήτανε ό 'Αγιος Κυπριανός.

'Αμέσως, με τον όρκο πού έκεμεν ό καπετάνιος, ή φορτώνα έσταμάτησε, ή θάλασσα έγινε ήσυχη είν λάδι και τό πλοίο μπήκε μέσα στο λιμάνι της 'Υδρας, λίγο πειό πέρα από τη Ζάστανη.

'Ο καπετάνιος εφύλαξε τον όρκο του και έχτισε την εκκλησία μεταχειρισθείς κρασί, αντί για νερό, εις τον άσβεστί με τον όποίο την έχτιζε.

Και για τούτο τη λένε ακόμα οι 'Υδραίοι :

— Κλησίζα με βέρ !..

ΤΑ ΑΝΑΠΟΔΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Κάποιος δικηγόρος μαζουγορούσε σε μιá δικη πλέον του δεινός. 'Ο πρόεδρος του συνέταξε επανειλημμένως να συντομεύση κάπως την άγόρευσή του, αυτός όμως άπαντούσε κίθε φορά πως <ό,τι έλεγε άποτελούσε την... ουσία της ύποθέσεως>. 'Ο πρόεδρος στο τέλος έχασε την υπομονή του. Καί, με την έλπίδα πως θά τον έκανε τελοσπάντων να σιωπή, του ειπε :

— Τό δικαστήριον ος διατάσει να μάς πητε άμέσως τά συμπεράσματά σας...

— Πολύ ευχαρίστος άπήντησεν άπόητος ό δικηγόρος. Τό μόνο συμπέρασμά μου, πού τό παρόν, ειπε τό έξης : Συνιστώ στο δικαστήριον... ναζούση μέχρι τέλους την άγόρευσή μου !..

Μιά μέρα, σε κάποιε δικη, ό πρόεδρος του δικαστηρίου πού ήταν έξαιρετικά άπόητος, διέκοψεν έξοφνα τίν δικηγόρο της υπερασπίσεως στο μέσον της άγορεύσεώς του.

— 'Ε, κύριε δικηγόρε ! του ειπε. Τό ξερετε πως μάς παρασκώτισατε με τη φλυαρία σας !..

'Ο δικηγόρος, χωρίς να τά χάση διόλου, του άπήντησε : — Λυπούμαι πολύ, κύριε Πρόεδρε, πού σας <παρασκώτισα>. 'Εδώ όμως δεν έχοχόμαστε για να γλεντήσουμε... Με τό να μιλω, δεν ζάμνω παρά τό καθήζον μου. Κάμετε και σεις τό δικό σας... άκούγοντάς με !..

Τά δικαστήρια, σε πολλά μέρη της Εξρώπης, έχουν, ως γνωστόν, τό δικαίωμα να θέτουν <πρόσχαζον άπαγορεύειν> τοις δικηγόρους, πού κατά την κρίση των, δεν έκτελούν καλώς τά καθήζοντά των. 'Εχουν δηλαδή τό δικαίωμα να τοις άπαγορεύουν την εξάσκηση του επάγγελμάτους των για ζάμνοσο χρονικό διάστημα. Σχετικώς, μάλιστα διηγούνται τό έξης ανέκδοτο :

'Ο δικηγόρος της Ρέννης 'Αννέξ, ενώ μιλούσε κάποτε ένώπιον του δικαστηρίου, παρετήρησεν ότι όλοι οι σύνεδροι είχαν... άποκοιμηθή ! 'Αποτεινόμενος τότε στον πρόεδρο, του ειπε με άγανάκτηση :

— Πώς, κύριε πρόεδρε ! Στο πιό ένδιαφέρον σημεϊον της άγορεύσεώς μου, τό δικαστήριον κοιμάται !..

— Αυτό σημαίνει πως δεν άγορεύετε καλά, του άπήντησεν ό πρόεδρος τρίβοντας τά μάτια του.Και αφού έχαιρομωρήζεν έπρόθεσε: Γι' αυτόν τον λόγο μάλιστα τό δικαστήριον ος καταδικάζει σε τρίμηνο άπαγορεύση !..

— 'Εγω όμως έχω μεγαλύτερον ισχύν από τό δικαστήριό σας ! άπήντησεν άγερωχα ό δικηγόρος.

— Πώς αυτό !.. — 'Απλούστατα. 'Εγω, ύπερθεματίζω, καταδικάζω τον έαυτό μου σε... ίσοβίαν άπαγορεύση !..

Και πράγματι. 'Από την ημέρα εκείνη ό 'Αννέξ δεν έναεφανίσθησε στο δικαστήριον.

'Ενας διάσημος άγγλος δικηγόρος, παντρευόντας τον γιό του, του έδωσε ως προίκα πεντακόσιες στερλίνες και του μετεβίβασε και δύο τρεϊς από τις πιό προσοδοφόρες ύποθέσεις του.

Μετά δύο χρόνια, ό γιος του πήγε και τον παρεκάλεσε να του αναθέση και άλλες όμοιες ύποθέσεις.

— Καλά, και τι άπέλαμε με αυτές πού σου ανέθεσα όταν παντρευθήμας ; τον έρώτησεν ό γέρος.

— Τις έπέλειψα όσο μπορούσα καλλίτερον, οι πελάται μου, μάλιστα, έμειναν κατεχαρακτημένονι, μισί μου, και δεν παύουν από του να μου έκφράζον την ενγνωμοσύνη τους...

— 'Ηλίθιε ! του φώναζε τότε ό πατέρας του καταγανακτισμένος. Δεν κάνεις για τίποτε ! Τις ύποθέσεις αυτές τις κρατούσα επί εικοσιπέντε χρόνια, και θά μου ήσαν φοιά γι' άλλα τόσα χρόνια, αν δεν έκανα την βλακεία να τις αναθέσω σε σένα... 'Αζοξ ένεϊ ! Νά ξεμπερδέυ, άψε σβύσει, τις ύποθέσεις των πελατών του... 'Αμ' αν ήταν έτσι, οι δικηγόροι θά πεθαίνον στην γρήβα, παιδί μου !.. 'Ετσι εύκολα νομίζεις πως βρίσκονται οι καλές ύποθέσεις, ώστε να τις ξεφορτώνεται κανείς τόσο γρήγορα !..

'Ενας ύπόδικος παρουσιάσθησε κάποτε στο δικαστήριον χωρίς δικηγόρο. 'Ο πρόεδρος του δικαστηρίου τότε του όρισε, σύμφωνα με τό νόμο, έναν δικηγόρο εξ επαγγέλματος.

'Ο κατηγορούμενος όμως δεν έμεινε διόλου ίκανοποιημένος από τον άναγκαστικό αυτόν συνήζορό του, πού, σ' όλη τη διάρκεια της άγορεύσεώς του, έκανε γκάφες.

— Κατηγορούμενε, τον έρώτησεν ό πρόεδρος μετά τό τέλος της διαδικασίας. Τι έχεις να προσθέσης προς υπερασπιόν σου ;

— Τίποτε, κύριε πρόεδρε... 'Επικαλούμαι μόνο την έπιείκεια του δικαστηρίου σας για... τον δικηγόρο μου !..